

STAVOVI GRAĐANA PREMA RUSIJI

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA

JUN-SEPTEMBAR 2023.

Institut za
evropske poslove

SADRŽAJ

Metodologija	3
Sociodemografske karakteristike ispitanika.....	4
Prikaz rezultata	5
Ocenite odnose između Srbije i Rusije ocenom od 1 do 5, pri čemu je 1 veoma loši, a 5 veoma dobri? (%).....	6
Da li verujete da će odnosi Srbije i Rusije u budućnosti biti bolji? (%)	9
Gde se informišete o odnosima Srbije i Rusije?	11
Da li ste bili u Rusiji? (%).....	13
Koji političar u Srbiji najviše radi na dobrim odnosima sa Rusijom? (%)	15
Da li je Rusija prijatelj ili neprijatelj Srbije? (%)	17
Da li planirate da odete iz Srbije? (%) Gde planirate? (%)	19
U koju zemlju Evropske unije planirate da se odselite? (%).....	21
Ko je najveći donator Srbije? (%).....	22
Da li smatrate opravdanom agresiju Rusije u Ukrajini? (%)	24
Da li bi Srbija trebalo da se pridruži Evropskoj Uniji i uvede sankcije Rusiji? (%)	26

METODOLOGIJA

Klijent: Institut za evropske poslove

Cilj istraživanja: Ispitivanje stavova građana Srbije prema Rusiji

Metoda sakupljanja podataka je bila CAWI, kvantitativno istraživanje preko web panela.

Softver za unos podataka: WARP IT, profesionalni licencirani program za istraživanje tržišta sa velikim opsegom mogućnosti prilikom postavljanja projekta.

Softver za analizu podataka: SPSS

Realizovan uzorak: 1200

Geografska odrednica: teritorija Republike Srbije, bez Kosova i Metohije

Kontrola: ponovljenim intervjuom na 20% anketiranih lica vršena kontrola verodostojnosti odgovora

Slučajna greška: za interval poverenja od 95% je 2.8%

Period sakupljanja podataka: 11.05 – 29.05.2023.

Objašnjenje čitanja tabela:

Primer tabele ukrštanja pola sa odgovorom na pitanje koji kao ponuđene modalitete ima “da” i “ne”.

	Muški pol	Ženski pol
Da	24.0%	26.3%
Ne	76.0%	73.7%
Total	100.0%	100.0%

U koloni se nalazi naziv odgovarajućeg modaliteta koji predstavlja demografsko obeležje. U redovima se nalaze modaliteti odgovora na pitanje iz istraživanja.

Tabela se čita po koloni, zbir je 100%, što predstavlja rezultat za subpopulaciju muškaraca (zbir 100% odgovora “da” i “ne” za muškarce).

Crvenim fontom i slovima su označene statistički značajne veće razlike određenih kategorija u odnosu na totale na testiranoj varijabli, a plavim manje. Statistička značajnost je računata na nivou $p < .05$.

SOCIODEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE ISPITANIKA

Veličina uzorka: 1200		%
Pol	Muški	48.6
	Ženski	51.4
Godine starosti	18-29	16.0
	30-44	25.2
	45-59	24.7
	60+	34.2
Obrazovni status*	Bez škole, nezavršena osnovna i osnovna škola, II i III stepen srednja škola	4.0
	IV stepen srednja škola, gimnazija i specijalizacija	42.7
	Viša škola, fakultet +	53.3
Region	Vojvodina	26.2
	Beograd	25.3
	Istočna i Južna Srbija	21.2
	Zapadna Srbija sa Šumadijom	27.3
Tip naselja	Gradsko	62.1
	Vangradsko	37.9
TOTAL		100.0

*prilikom ukrštanja varijabli kategorije "bez škole, nezavršena osnovna škola i osnovna škola, srednja škola trogodišnja ili dvogodišnja" čine kategoriju "osnovna škola", a kategorije "četvorogodišnja srednja škola i gimnazija, specijalizacija" kategoriju "srednja škola".

Tabela 1

PRIKAZ REZULTATA

Mali procenat stanovništva ocenjuje odnos Srbije i Rusije negativno, ocenama 1 i 2 (6.5%). Prosečna ocena iznosi 3.86 što je u smeru pada u odnosu na prethodne talase istraživanja. Mlađe osobe (18-29), osobe srednjoškolskog obrazovanja i iz vangradskih naselja procenjuju odnos Srbije i Rusije boljim. Suprotno važi za Beograđane, visokoobrazovane i osobe uzrasta 45-59 godina koji u proseku daju nešto niže ocene.

Nešto više od polovine stanovništva (52.2%) smatra da će odnos Srbije i Rusije u budućnosti biti bolji. Stanovnici stariji od 45 godina, Beograđani i visokoobrazovani su nešto skeptičniji po pitanju poboljšanja odnosa. U poređenju sa prethodnim talasima istraživanja, zadržava se tendencija pada osoba koje smatraju da će odnos biti bolji i rasta osobe koje nisu sigurne kakvi će odnosi biti u budućnosti.

Televizija (28.8%), internet portali (27.2%) i društvene mreže (17.1%) ostaju glavni izvori informisanja o odnosu Srbije i Rusije. Zadržava se trend pada korišćenja televizije kao izvora informisanja.

Rusiju je posetilo 13.0% stanovništva. Tu se nešto češće radi o gradskom, visokoobrazovanom i najstarijem stanovništvu (60+).

Aleksandar Vučić je i dalje percipiran kao političar koji najviše radi na odnosu Srbije i Rusije, ali je u ovom talasu primećen značajan pad sa 53.3% na 32.3%. Češće u odnosu na prethodni talas su pominjani Ivica Dačić (16.4%) i odgovor *nijedan političar* (14.7%).

Stanovništvo i dalje većinom vidi Rusiju kao prijatelja Srbije (71.4%), ali je primetna tendencija pada u odnosu na prethodne godine. Neprijateljem Srbije Rusiju nešto češće smatra gradsko stanovništvo i Beograđani.

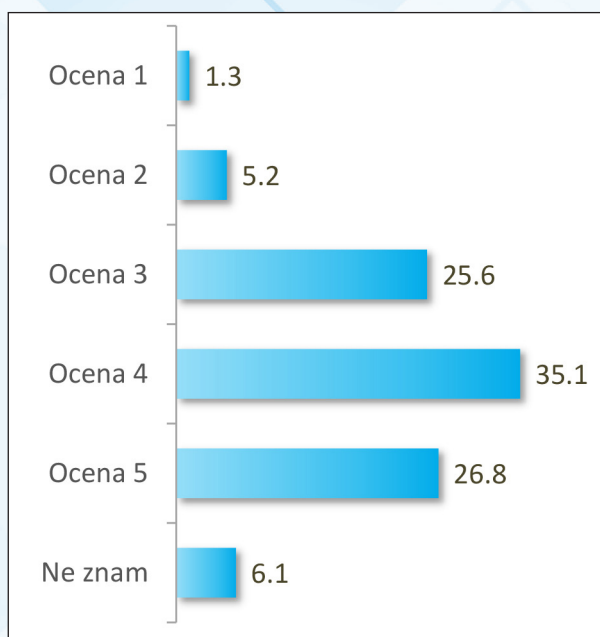
Približno 15% stanovništva planira da ode iz Srbije, a kao destinacija se najčešće navodi neka od zemalje Evropske unije (9.7%), pre svega u Nemačku. Muškarci i osobe mlađe od 60 godina su češće među osobama koje planiraju da napuste Srbiju.

Svega 5.9% smatra da je Rusija najveći donator Srbiji – tendencija pada se nastavila i u ovom talasu istraživanja. Isto važi i za Kinu (17.2%), dok se odgovor Evropska unija javljao češće nego prethodnih godina (40.3%).

Blizu 30% stanovništva smatra agresiju Rusije u Ukrajini opravdanom, dok suprotno važi za 41.7%. Muškarci i vangradsko stanovništvo češće smatraju agresiju opravdanom, ali je broj onih koji podržavaju agresiju u padu. Većina stanovništva (63.7%) i dalje smatra da ne treba uvesti sankcije Rusiji, ali je ovaj procenat u padu u odnosu na prethodni talas i sada je nešto više neodlučnih (20.5%) nego prošle godine. Beograđani su nešto češće za sankcije.

OCENITE ODNOS IZMEĐU SRBIJE I RUSIJE OCENOM OD 1 DO 5, PRI ČEMU JE 1 VEOMA LOŠI, A 5 VEOMA DOBRI? (%)

Total uzorak.

Grafikon 1

Prosečna ocena (na skali od 1-5, gde je prosek 3) iznosi **3.86**

UKRŠTANJE CILJNIH GRUPA SA PITANJEM: „OCENITE ODOSE IZMEĐU SRBIJE I RUSIJE OCENOM OD 1 DO 5, PRI ČEMU JE 1 VEOMA LOŠI, A 5 VEOMA DOBRI?“

	Prosečna ocena
Pol	
Muški pol	3.86
Ženski pol	3.86
Godine starosti	
18-29	4.06
30-44	3.90
45-59	3.73
60+	3.83
Obrazovni status	
Osnovna škola	4.02
Srednja škola	3.95
Viša škola, fakultet +	3.78
Region	
Vojvodina	3.93
Beograd	3.74
Istočna i Južna Srbija	3.91
Zapadna Srbija sa Šumadijom	3.87
Tip naselja	
Gradsko	3.77
Vangradsko	4.00
Total	3.86

Tabela 2

TIME SCALE – PROSEČNE OCENE ODNOSA IZMEĐU SRBIJE I RUSIJE

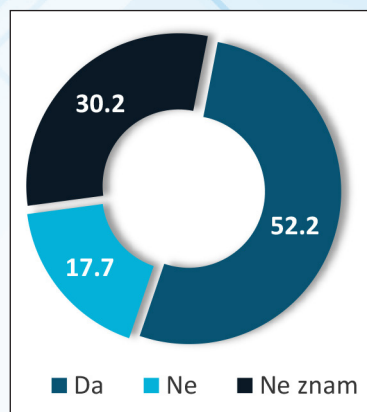
Uporedni prikaz rezultata kroz 6 talasa istraživanja.

Grafikon 2

DA LI VERUJETE DA ĆE ODNOSI SRBIJE I RUSIJE U BUDUĆNOSTI BITI BOLJI? (%)

Total uzorak.

Grafikon 3

UKRŠTANJE CILJNIH GRUPA SA PITANJEM: „DA LI VERUJETE DA ĆE ODNOSI SRBIJE I RUSIJE U BUDUĆNOSTI BITI BOLJI?“

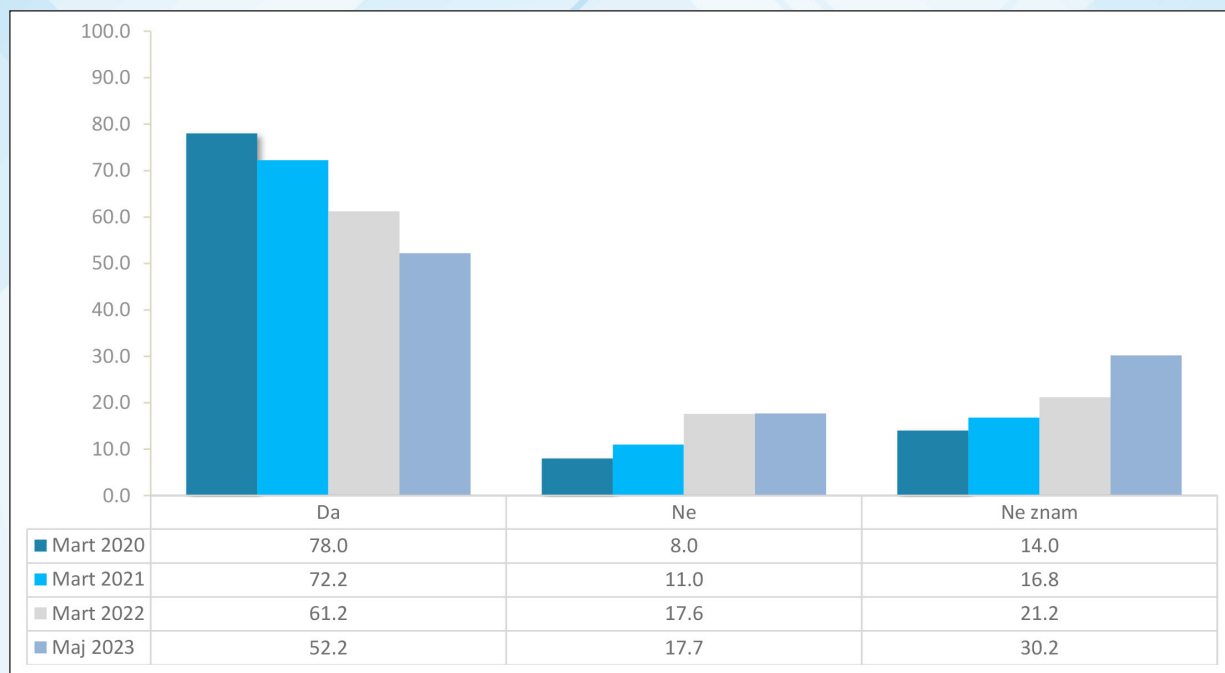
	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna i Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Grasko	Vangradsko
Da	52.3%	52.0%	61.5%	58.6%	45.3%	48.0%	52.1%	56.8%	48.4%	51.9%	48.0%	55.1%	54.0%	48.9%	57.6%
Ne	20.9%	14.6%	14.1%	14.9%	24.0%	16.8%	14.6%	15.4%	19.7%	19.1%	22.4%	11.8%	16.5%	18.9%	15.6%
Ne znam	26.8%	33.4%	24.5%	26.5%	30.7%	35.1%	33.3%	27.7%	31.9%	29.0%	29.6%	33.1%	29.6%	32.2%	26.8%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Napomena: Crvenom (više) i plavom (manje) su označene statistički značajne razlike u odnosu na Total.

Tabela 3

TIME SCALE – DA LI VERUJETE DA ĆE ODNOSI SRBIJE I RUSIJE U BUDUĆNOSTI BITI BOLJI? (%)

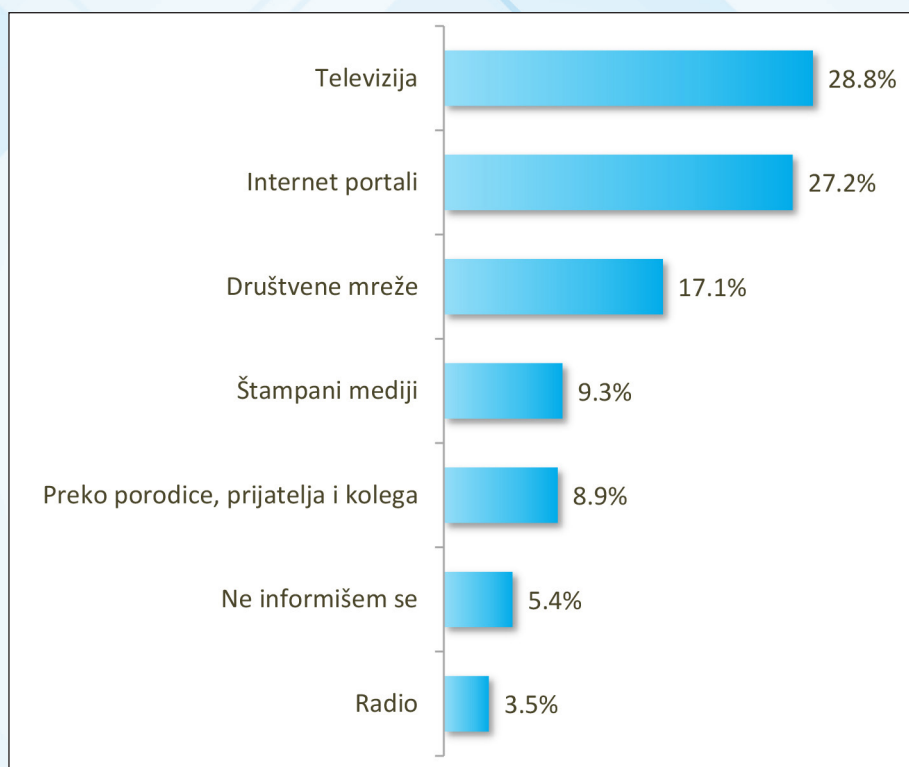
Uporedni prikaz rezultata kroz 4 talasa istraživanja.

Grafikon 4

GDE SE INFORMIŠETE O ODNOSIMA SRBIJE I RUSIJE?

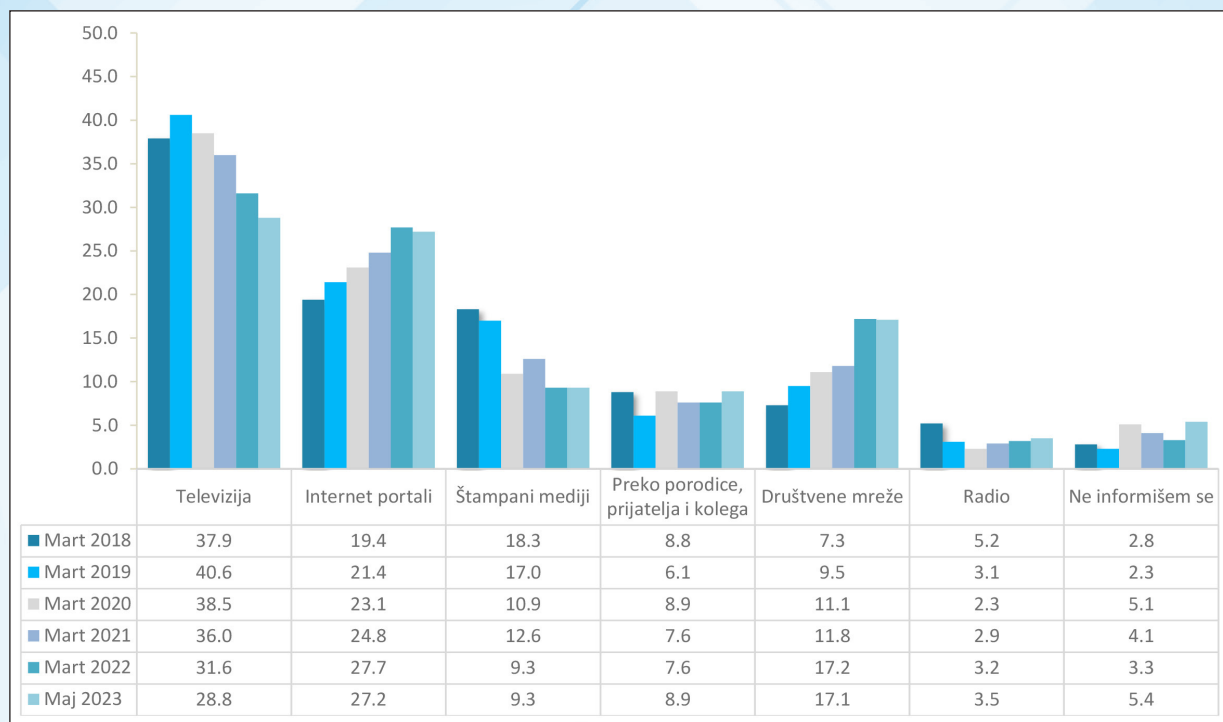
Total uzorak. Mogućnost davanja više odgovora. Prikaz na 100%.

Grafikon 5

TIME SCALE – GDE SE INFORMIŠETE O ODNOSIMA SRBIJE I RUSIJE? (%)

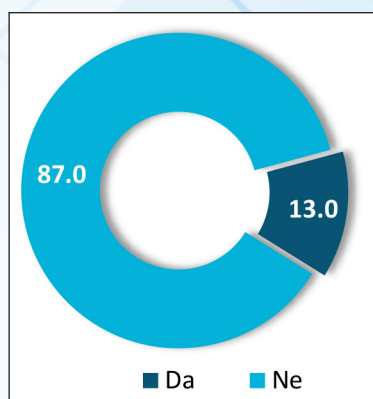
Uporedni prikaz rezultata kroz 6 talasa istraživanja.

Grafikon 6

DA LI STE BILI U RUSIJI? (%)

Total uzorak.

Grafikon 7

UKRŠTANJE CILJNIH GRUPA SA PITANJEM: „DA LI STE BILI U RUSIJI?“

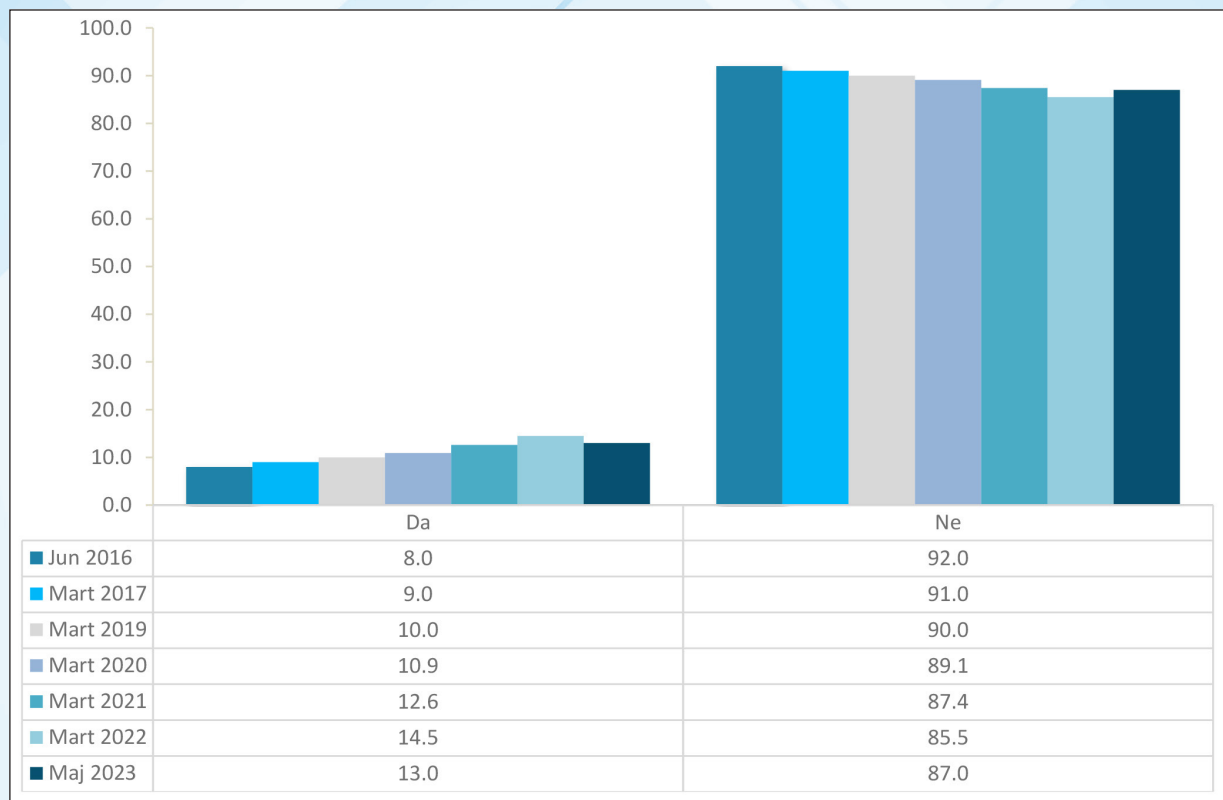
	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna i Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Gradsko	Vangradsko
Da	14.3%	11.8%	9.4%	9.6%	12.2%	17.8%	4.2%	9.0%	16.9%	12.1%	17.2%	8.7%	13.4%	15.5%	9.0%
Ne	85.7%	88.2%	90.6%	90.4%	87.8%	82.2%	95.8%	91.0%	83.1%	87.9%	82.8%	91.3%	86.6%	84.5%	91.0%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Napomena: Crvenom (više) i plavom (manje) su označene statistički značajne razlike u odnosu na Total.

Tabela 4

TIME SCALE – DA LI STE BILI U RUSIJI? (%)

Usporedni prikaz rezultata kroz 7 talasa istraživanja.

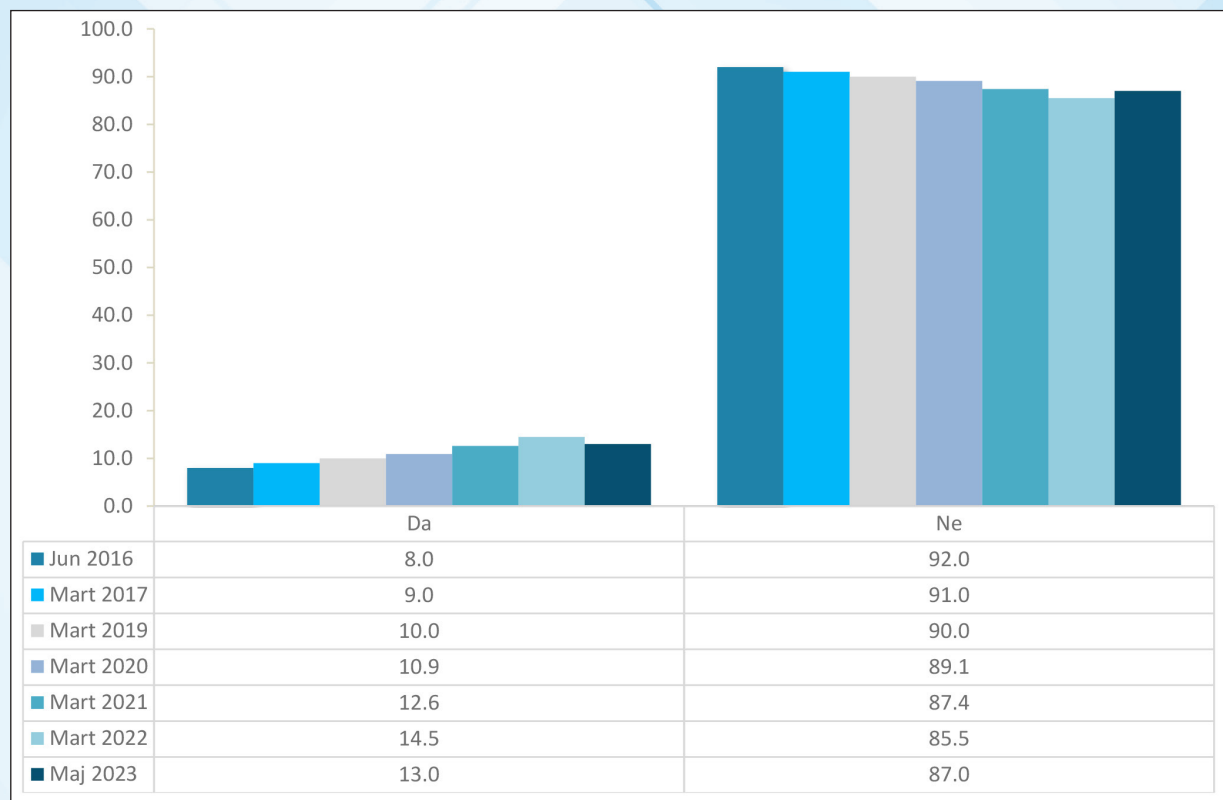

*Napomena: u Martu 2017. godine pitanje je glasilo "Da li ste ikada bili u Rusiji?"

Grafikon 8

KOJI POLITIČAR U SRBIJI NAJVIŠE RADI NA DOBRIM ODNOSIMA SA RUSIJOM? (%)

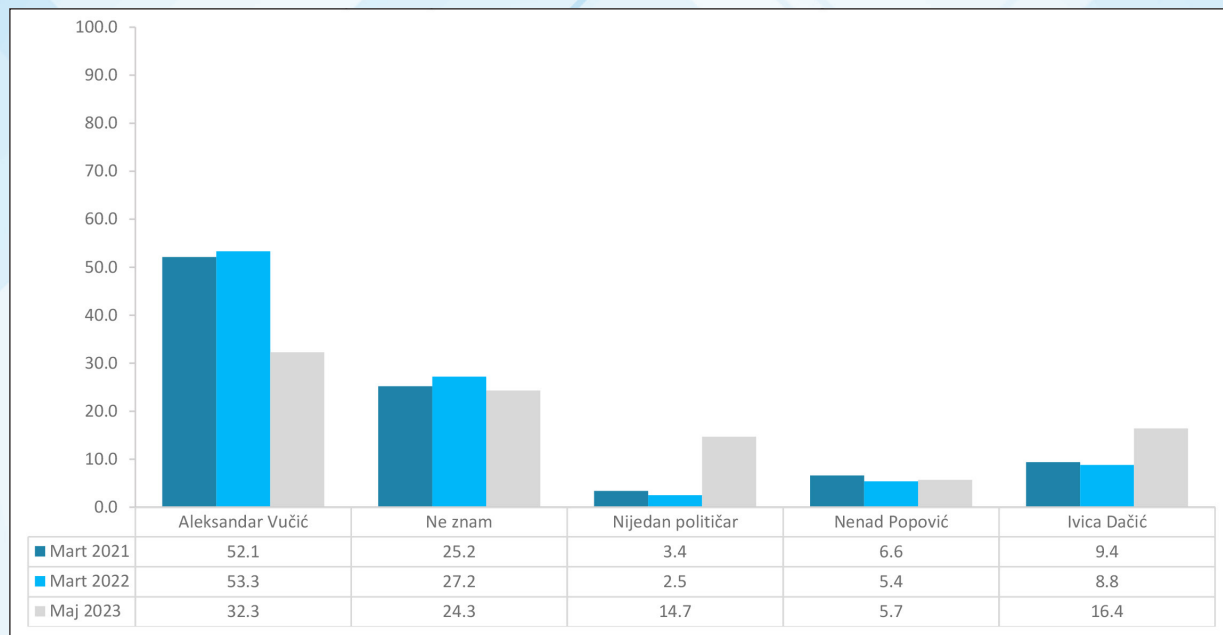
Total uzorak.

Grafikon 9

TIME SCALE – KOJI POLITIČAR U SRBIJI NAJVIŠE RADI NA DOBRIM ODNOSIMA SA RUSIJOM? (%)

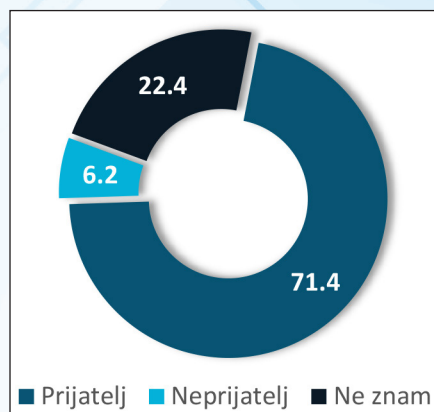
Uporedni prikaz rezultata kroz 3 talasa istraživanja.

Grafikon 10

DA LI JE RUSIJA PRIJATELJ ILI NEPRIJATELJ SRBIJE? (%)

Total uzorak.

Grafikon 11

UKRŠTANJE CILJNIH GRUPA SA PITANJEM: „DA LI JE RUSIJA PRIJATELJ ILI NEPRIJATELJ SRBIJE?“

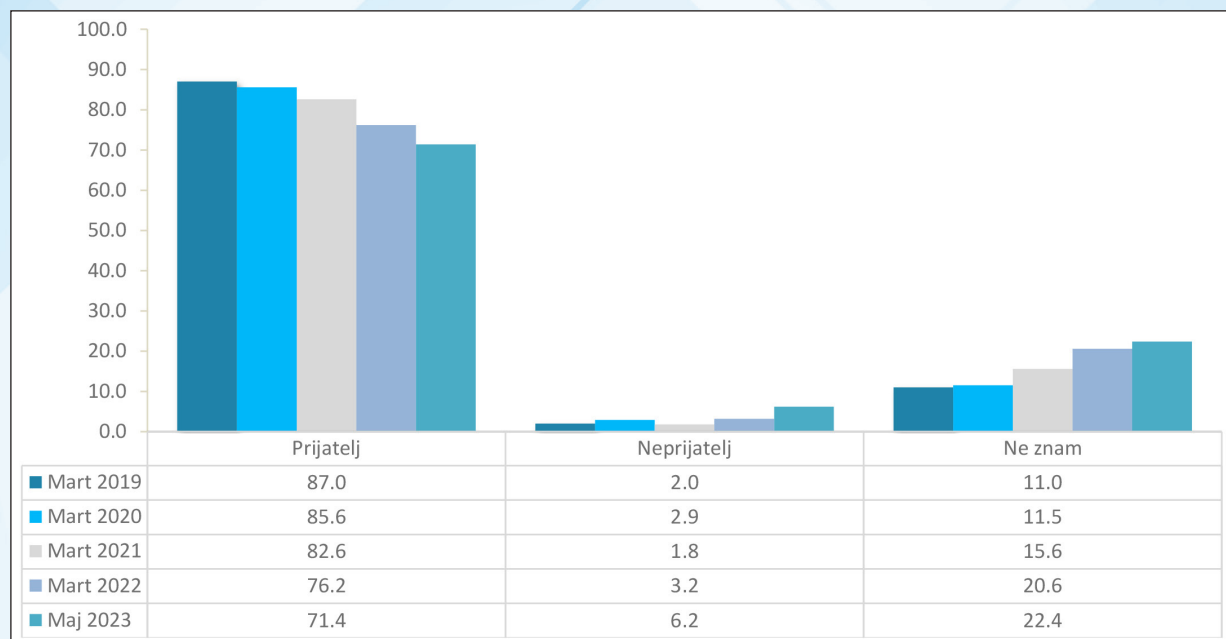
	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna i Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Gradsko	Vangradsko
Pri-jatelj	70.3%	72.4%	77.1%	72.5%	63.5%	73.7%	77.1%	74.2%	68.8%	71.0%	68.8%	74.4%	72.0%	69.5%	74.5%
Nepri-jatelj	7.4%	5.0%	7.3%	7.3%	7.8%	3.7%	4.2%	5.7%	6.7%	7.6%	10.5%	1.6%	4.3%	7.7%	3.7%
Ne znam	22.3%	22.5%	15.6%	20.2%	28.7%	22.7%	18.8%	20.1%	24.5%	21.3%	20.7%	24.0%	23.8%	22.8%	21.8%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Napomena: Crvenom (više) i plavom (manje) su označene statistički značajne razlike u odnosu na Total.

Tabela 5

TIME SCALE – DA LI JE RUSIJA PRIJATELJ ILI NEPRIJATELJ SRBIJE? (%)

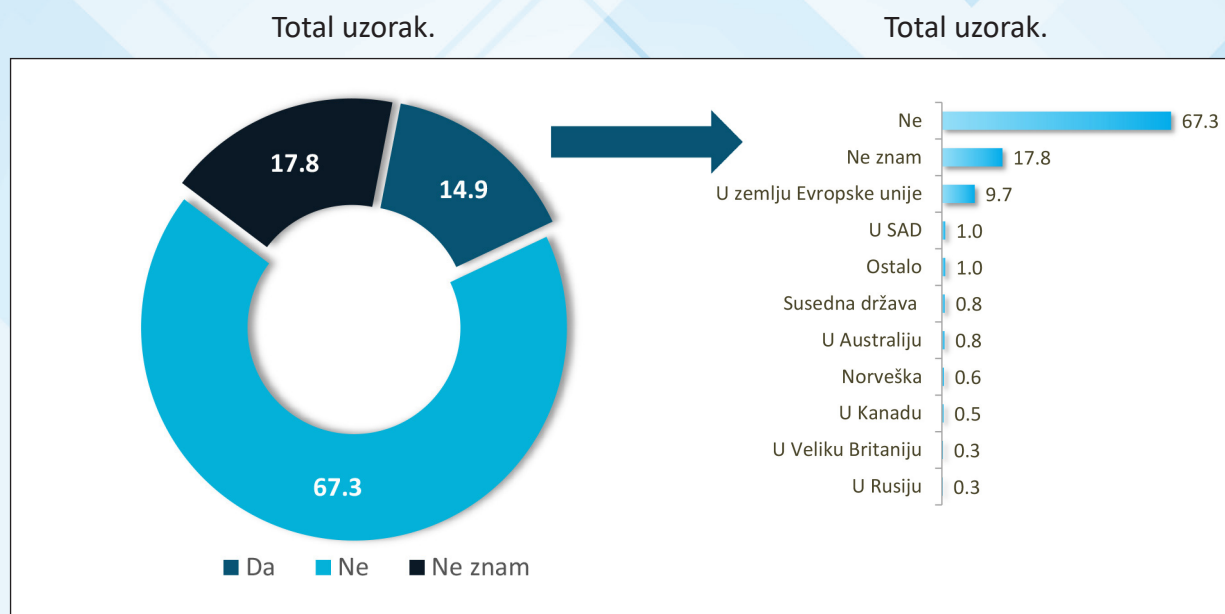
Uporedni prikaz rezultata kroz 5 talasa istraživanja.

Grafikon 12

DA LI PLANIRATE DA ODETE IZ SRBIJE? (%)

GDE PLANIRATE? (%)

Grafikon 13

Grafikon 14

UKRŠTANJE CILJNIH GRUPA SA PITANJEM: „DA LI PLANIRATE DA ODETE IZ SRBIJE?“

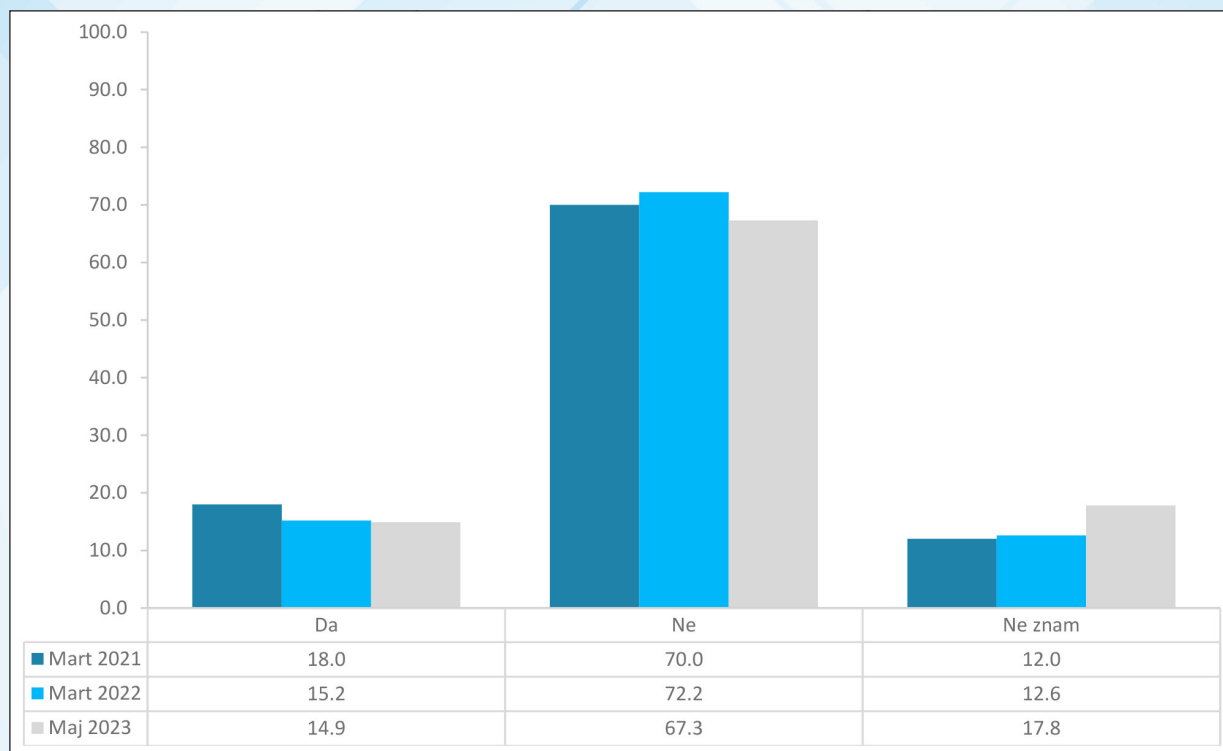
	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna i Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Gradsko	Vangradsko
Da	17.3%	12.6%	22.9%	20.5%	19.3%	3.9%	10.4%	15.4%	14.8%	16.2%	17.1%	14.2%	12.2%	14.9%	14.9%
Ne	63.8%	70.7%	53.1%	55.6%	60.1%	87.8%	70.8%	68.9%	65.8%	67.5%	61.5%	66.9%	72.9%	67.8%	66.6%
Ne znam	18.9%	16.7%	24.0%	23.8%	20.6%	8.3%	18.8%	15.6%	19.4%	16.2%	21.4%	18.9%	14.9%	17.3%	18.5%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Napomena: Crvenom (više) i plavom (manje) su označene statistički značajne razlike u odnosu na Total.

Tabela 6

TIME SCALE – DA LI PLANIRATE DA ODETE IZ SRBIJE? (%)

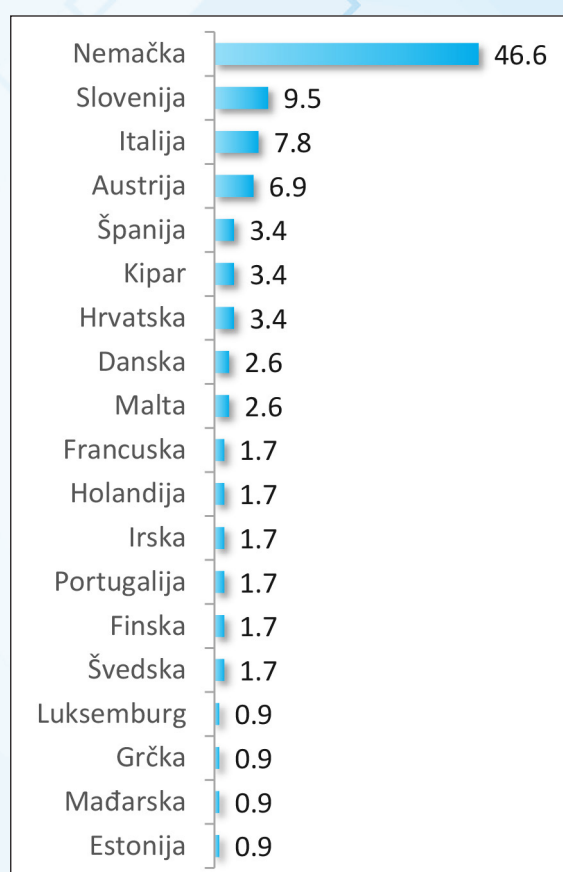
Uporedni prikaz rezultata kroz 3 talasa istraživanja.

Grafikon 15

U KOJU ZEMLJU EVROPSKE UNIJE PLANIRATE DA SE ODSELITE? (%)

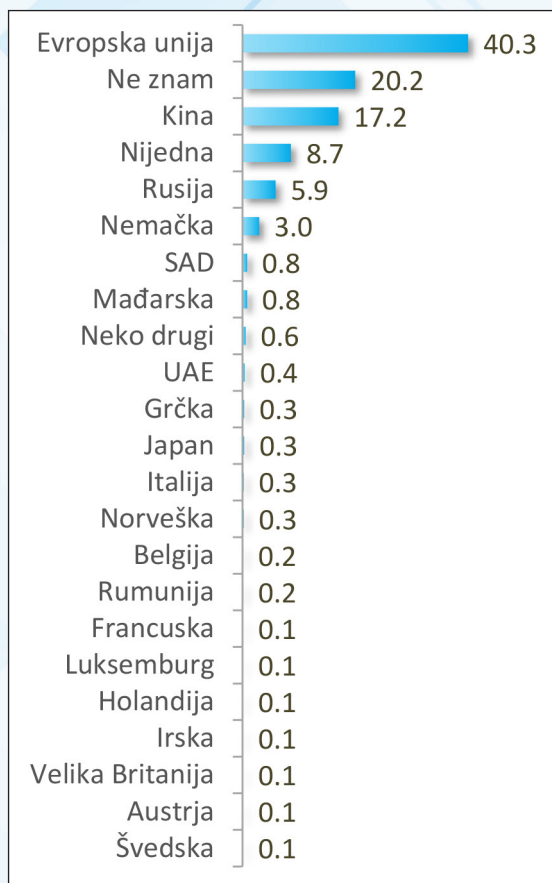
Poduzorak onih koji su se izjasnili da planiraju da odu iz Srbije u neku državu EU (179 ispitanika). Prikaz na 100%.

Grafikon 16

KO JE NAJVEĆI DONATOR SRBIJE? (%)

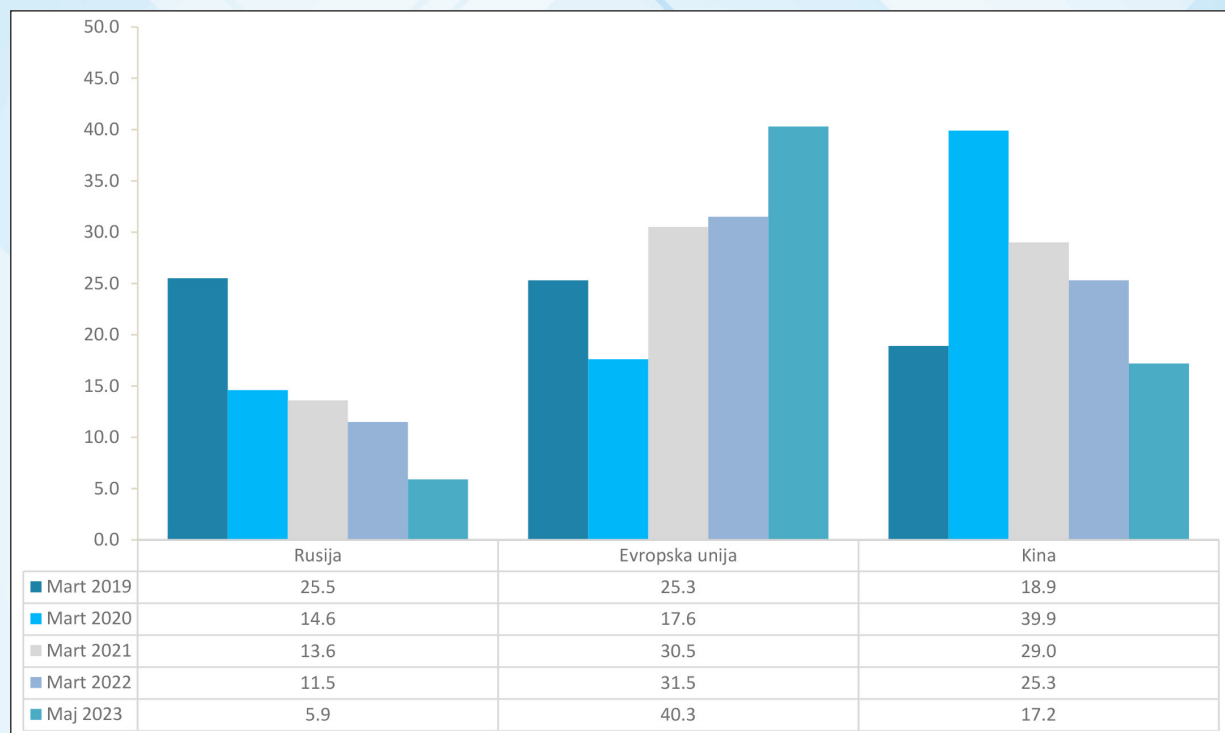
Total uzorak.

Grafikon 17

TIME SCALE – KO JE NAJVEĆI DONATOR SRBIJE? (%)

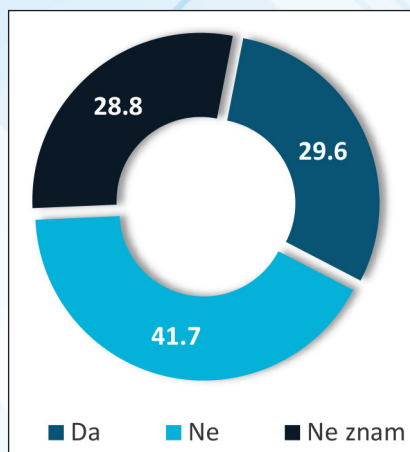
Uporedni prikaz rezultata kroz 5 talasa istraživanja.

Grafikon 18

DA LI SMATRATE OPRAVDANOM AGRESIJU RUSIJE U UKRAJINI? (%)

Total uzorak.

Grafikon 19

UKRŠTANJE CILJNIH GRUPA SA PITANJEM: „DA LI SMATRATE OPRAVDANOM AGRESIJU RUSIJE U UKRAJINI?“

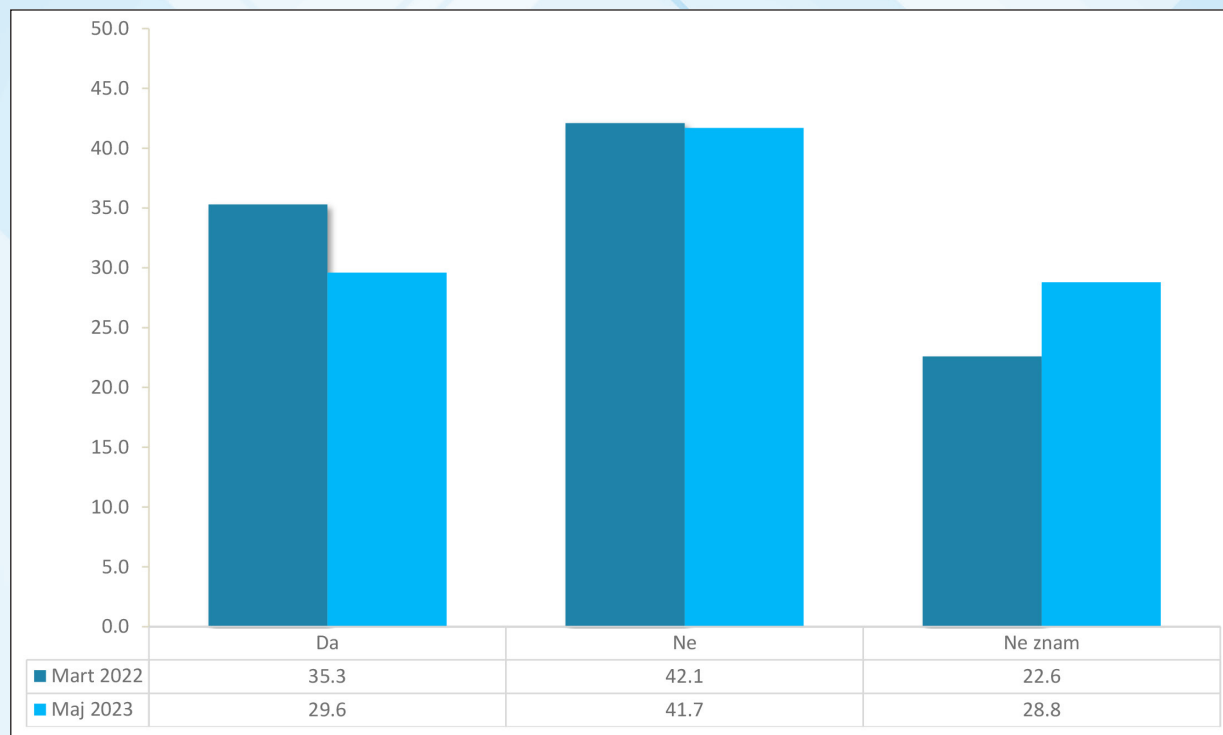
	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna i Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Gradsko	Vangradsko
Da	35.3%	24.1%	29.2%	31.8%	28.7%	28.8%	31.3%	32.2%	27.3%	30.6%	27.3%	26.4%	33.2%	27.2%	33.4%
Ne	37.6%	45.5%	46.9%	45.7%	41.2%	36.6%	39.6%	39.8%	43.3%	43.3%	44.4%	39.8%	39.0%	43.2%	39.1%
Ne znam	27.1%	30.3%	24.0%	22.5%	30.1%	34.6%	29.2%	27.9%	29.4%	26.1%	28.3%	33.9%	27.7%	29.5%	27.5%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Napomena: Crvenom (više) i plavom (manje) su označene statistički značajne razlike u odnosu na Total.

Tabela 7

TIME SCALE – DA LI SMATRATE OPRAVDANOM AGRESIJU RUSIJE U UKRAJINI? (%)

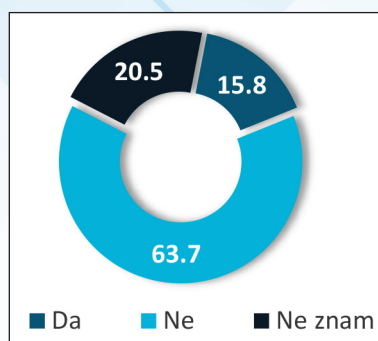
Uporedni prikaz rezultata kroz 2 talasa istraživanja.

Grafikon 20

DA LI BI SRBIJA TREBALO DA SE PRIDRUŽI EVROPSKOJ UNIJI I UVEDE SANKCIJE RUSIJI? (%)

Total uzorak.

Grafikon 21

UKRŠTANJE CILJNIH GRUPA SA PITANJEM: „DA LI BI SRBIJA TREBALO DA SE PRIDRUŽI EVROPSKOJ UNIJI I UVEDE SANKCIJE RUSIJI?“

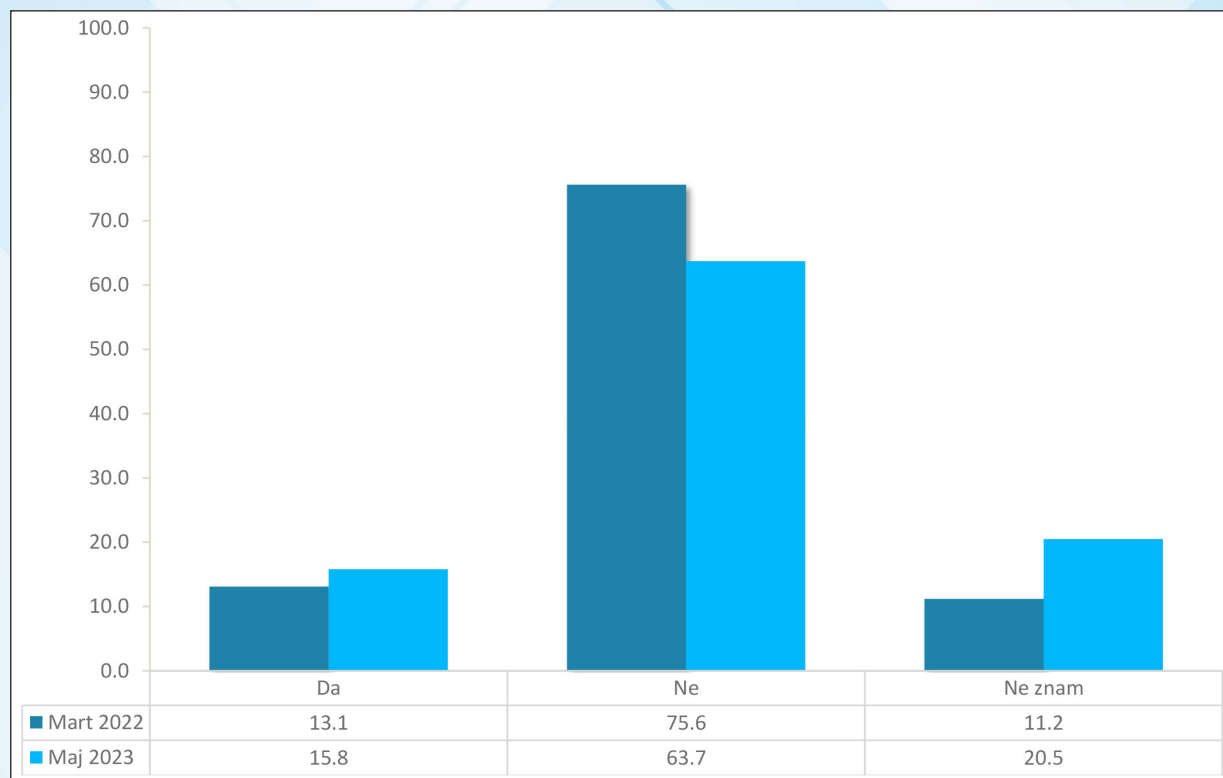
	Muški	Ženski	18-29	30-44	45-59	60+	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet+	Vojvodina	Beograd	Istočna i Južna Srbija	Zapadna Srbija sa Šumadijom	Gradsko	Vangradsko
Da	16.8%	14.9%	18.8%	15.2%	16.6%	14.4%	10.4%	14.5%	17.3%	18.5%	20.7%	11.4%	12.2%	18.5%	11.4%
Ne	65.5%	61.9%	60.4%	63.2%	60.5%	67.8%	70.8%	66.2%	61.1%	62.4%	61.8%	63.8%	66.5%	62.1%	66.2%
Ne znam	17.7%	23.2%	20.8%	21.5%	23.0%	17.8%	18.8%	19.3%	21.6%	19.1%	17.4%	24.8%	21.3%	19.3%	22.4%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Napomena: Crvenom (više) i plavom (manje) su označene statistički značajne razlike u odnosu na Total.

Tabela 8

TIME SCALE – DA LI BI SRBIJA TREBALO DA SE PRIDRUŽI EVROPSKOJ UNIJI I UVEDE SANKCIJE RUSIJI? (%)

Uporedni prikaz rezultata kroz 2 talasa istraživanja.

Grafikon 22

ISTRAŽIVANJE ZA POTREBE INSTITUTA ZA EVROPSKE POSLOVE
SPROVEO SMART PLUS RESEARCH.

SMART+
RESEARCH

Institut za
evropske poslove

IZDAVAČ:

Institut za evropske poslove
Dvadesetsedmog marta 25a, Beograd, Srbija

✉ office@iea.rs,
🏠 www.iea.rs

ZA IZDAVAČA:

Naim Leo Beširi, direktor

BEOGRAD
8. novembar 2023.